

Festival Borštnikovo srečanje oživlja mesto

Ko razmišljaš o Festivalu Borštnikovo srečanje, se ti v glavi poraja vse mogoče. Pravi »živ-žav« misli, ki preskakujejo ena drugo. Seveda pa je to živ-žav v najboljšem možnem pomenu besede. Če ne drugače, pa se v dneh, ko se v Mariboru odvija festival, raven ljubezni do gledališča strmo dvigne. Vzdušje v mestu je obarvano z radovednostjo, pozitivno energijo ... zdi se morda, kot da ljudje na ulicah predstavljajo igralce in se tudi »tam zunaj« odvija predstava, katere vsak mimoidoči je hkrati udeleženec na prizorišču. V svetu, ki ga je preplavila tehnologija in mu botruje digitalna era, je Festival Borštnikovo srečanje tista prava pobuda za pristo uživanje v lepi slovenski (pa tudi tuji) besedi. Predstave velikanov in predstave tistih, ki še bodo velikani, so odlična postaja za sprostitve v tem hitrem tempu življenja. V precej gostem programu glavnega nacionalnega gledališkega festivala govorimo tako o kar 70. dogodkih, ki še trajajo. Če smo prej rekli, da lahko ta živ-žav nekoliko sprosti naše vsakdanje življenje, pa je dogajanje na festivalu pestro, polno akcije in tako je tudi prav. Festival s svojim hitrim in živahnim tempom pospeši utrip mesta.

Lepo je, da je osrednji gledališki dogodek, tu, v Mariboru. Mesto deset festivalskih dni zares diha z gledališčem, vse več novih prizorišč kaže na vse pristnejši preplet dogajanja z mestom. Maribor je Borštnikov dom in več kot pol stoletja trajajoča tradicija to dokazuje. Naj ostane tako!

Janja Forstner

21. 10. 2016 | 20.30 | Stara dvorana

Tekmovalni program + Showcase

Thomas Bernhard

Pred upokojitvijo

Prešernovo gledališče Kranj
Naslov izvirnika **VOR DEM RUHESTAND**
Premiera 26. 9. 2015, Prešernovo gledališče Kranj
Predstava traja 1 uro 45 minut in nima odmora.

PREVAJALKA Lučka Jenčič • **REŽISERKA** Mateja Koležnik • **DRAMATURGINJI** Amelia Kraigher, Nika Leskovšek • **SCENOGRAFKA** Mojca Kocbek Vimos • **KOSTUMOGRAF** Alan Hranitelj • **KOREOGRAFKA** Magdalena Reiter • **AVTOR VIDEA** Andrej Intihar • **LEKTORICA** Barbara Rogelj • **OBLIKOVALEC MASKE** Matej Pajntar • **OBLIKOVALEC SVETLOBE** Bojan Hudernik

IGRAJO

RUDOLF HÖLLER Borut Veselko • **CLARA** Darja Reichman • **VERA** Vesna Jevnikar

V predstavi je obravnavana tema zatrtga in prikritega negovanja nacističnih korenin in idealov skozi zgodbo bivšega nacističnega in njegovih dveh sester. Sam avtor je predstavo primerno podnaslovil kot komedijo o nemški duši. Ob tem pa seveda ne moremo mimo tega, da je skozi odnose razprt tudi pretresljiv prikaz sprevrženih in deformiranih odnosov v družini, kot seveda tudi v družbi nasploh. Videti pa je tudi kritiko ponarejene družbe in odnosov. *Pred upokojitvijo* pa lahko razumemo tudi kot besedilo o nevarnosti zapiranja, tako v smislu države (nacionalizem), družine (incest), kot tudi posameznikove psihe (vest). Vse tri ravni zapiranja posebej Rudolf Höller (Borut Veselko), bivši namestnik poveljnika koncentracijskega taborišča, ki se je med procesi za deset let potuhnil v domačo klet, nato pa postal uspešen sodnik in je zdaj tik pred upokojitvijo. Režija Mateje Koležnik predstavo popelje v bližino komedije in jo hkrati prepleta s »spominom na burlesko in filmsko grozljivko iz časov ekspresionizma«. Kot poudarja Mirjam Drnovšček, direktorica Prešernovega gledališča Kranj, je predstava v času vsesplošne krize »tako aktualna, da kar boli« in opominja gledalca, da je treba opozarjati na izvore nestrpnosti in dviganje neonacizma. Janja Forstner

Anton Pavlovič Čehov

Tri sestre

Zavod Margareta Schwarzwald & UL AGRFT

Produkcija magistrskega programa Gledališka in radijska režija

Premiera 30. 9. 2015, Cona 3, Ljubljana

Predstava traja 1 uro 30 minut in nima odmora.

AVTORJI PREVODA IN ADAPTACIJE Maruša Kink in ekipa • REŽISERKA Maruša Kink • DRAMATURGINJA Nika Leskovšek • OBLIKOVALCI PROSTORA Tina Bonča, Maruša Kink in ekipa • KOSTUMOGRAFKA Tina Bonča

IGRAJO

Matija Vastl • Daša Doberšek • Lucija Tratnik • Danijel Bogataj • Aja Kobe • Jure Kopušar

MENTORJI

GLEDALIŠKA REŽIJA izr. prof. mag. Tomislav Janežič

SCENOGRAFIJA izr. prof. mag. Jasna Vastl

Drama *Tri sestre* vselej obravnava aktualne teme in dileme družbe. Raziskuje smisel življenja in dela, vprašanje družbenega statusa, ne preze pa niti ljubezni in minevanja. Čehov nas popelje v Rusijo in 19. stoletje. Olga, Maša in Irina po preselitvi na podeželje hrepenijo po vrnitvi v Moskvo in si želijo drugačne prihodnosti. Sestre živijo skladno z družbenimi dogovori, normami, pravili in prepovedmi tistega časa, čeprav si želijo takšnega sveta, ki bi njihovemu življenju dal smisel. V zaključku igre se vsaka izmed njih dobro zaveda, da je pomembno in potrebno živeti. Ali se torej odločijo za vrnitev v Moskvo?

Ključni element drame je čas. Pretekli. Sedanji. Prihodnji. Čas oblikuje in spreminja življenja. Avtorji uprizoritve so v opisu zapisali, da »preprosto vztrajamo v tem času in prostoru, čeprav si vedno želimo drugim.« Njihova interpretacija Čehove drame »... izhaja iz tega, kako današnji čas zanima igra, katere temelj je čas. Kako ta igra naseljuje čas in kako čas naseljuje njo«.

Tri sestre so ena izmed najpogostejše uprizorjenih dramskih besedil v slovenskem gledališkem repertoarju zadnjih dvajsetih let. Upravičeno? Neupravičeno? Oglejte si dramo, kot jo vidijo Zavod Margarete Schwarzwald in študenti UL AGRFT ter presodite sami.

Janja Sterle

FOTO: ŽELJKO STEVANIČ

21. 10. 2016

18.30 | Tribuna na Velikem odru

Spremljevalni program + Showcase

Metamorfoze 3°: retorika

Kud Samosvoj

KOPRODUCENTI Kino Šiška center urbane kulture, Kud Pozitiv, Plesna Izba Maribor

PARTNERJI M.I.K.K. Murska Sobota, Zavod DrMr, KC Mostovna

Premiera 10. 9. 2015, Katedrala, Kino Šiška center urbane kulture, Ljubljana

Mednarodna premiera 18. 5. 2016, 53. Theatertreffen, Berliner Festspiele, Berlin

Predstava traja 1 uro 30 minut in nima odmora.

AVTORJA KONCEPTA IN REALIZACIJE Bara Kolenc & Atej Tutta • IZVAJALCI Sanja Neškovič Peršin, Bara Kolenc, Rebeka Radovan, Jošt Pengov-Taraniš, Matej Markovič • DRAMATURGINJA Pia Brezavšček • OBLIKOVALCA SVETLOBE Peter Pivar, Gregor Smrdelj • OBLIKOVALCA ZVOKA Jernej Černalogar, Jure Vlahovič • AVTOR SKLADBE Matevž Kolenc • OBLIKOVALKA MASKE Anja Cojhter • TEHNIČNA PODPORA Radovan Jaušovec • IZVRŠNI PRODUCENTKI Bara Kolenc, Julia Danila • ODNOSI Z JAVNOSTMI Mojca Zupanič, Rok Avbar

Ovidijeve *Metamorfoze 3°: Retorika*. Izhodišče predstave, ki črpa svoj navdih nikjer drugje kot v tem slovitem antičnem delu. Avtorja koncepta predstave, ki je produkt večletnega projekta, v središče raziskovanja postavljata sodobnega človeka. Posameznika zanimajo aktualna in temeljna vprašanja povezana z družbo, predvsem pa preučevanje jezika in komunikacije. Zasnove preobrazbe človekove identitete in njegova sposobnost prepričevanja odzvanjajo zlasti v politično-pravnem in medijskem svetu nekdanjega jugoslovanskega prostora.

»Ko je človek odprl usta, je obmolnil. Ko je spregovoril, se je zlagal. Ko je prisegel, je beseda postala dejanje. Ko je ponovil, je verjel. Ko je podvomil, je izgubil glas.« (napovednik Kino Šiška)

Monika Kolar

FOTO: ATEJ TUTTA

Simpozij: Začetki, dosežki in nasledki Slovenskega gledališča moderne dobe

1. in 2. del

Na deževni dopoldan, ki je malce že zadišal po zimi, je Muzej narodne osvoboditve Maribor ponudil toplo in udobno zatočišče lepe, svetle dvorane, kjer smo se pustili obogatiti z znanjem sedmim referatom oz. sedmim govorcem drugega festivalskega simpozija v organizaciji Raziskovalnega programa UL AGRFT in Slovenskega gledališkega Inštituta (SLOGI) v sodelovanju s Festivalom Borštnikovo srečanje. Kot gledališki festival, raziskujemo vse kar je z gledališkim povezano, pomemben del tega, pa je tudi zgodovinski vpogled v začetke, ki so sploh omogočili, da gledamo in prisluhnemo festivalskim dogodkom. Letošnje leto je v znamenju idejne ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani, ki je nastal pred davnimi 150. leti, natančneje, aprila leta 1867. Takrat se začne zares, veljaki in intelektualci se, z nastavki iz prebuditve narodov leta 1848, odločijo, da je slovensko gledališče potrebno premakniti korak naprej, kar pomeni na pot k profesionalizaciji, je uvodoma razlagal Štefan Vever v referatu *Mejniki v razvoju Dramatičnega društva*. Kako vizionarsko je bilo takšno početje si lahko zamislimo že iz samega dejstva, da takrat Slovenci še nismo imeli lastne gledališke hiše.

Stanovsko gledališče je bilo zaradi takratne pronemške politike oddano nemškimi ravnateljem, kasneje tudi češkimi (ki so igrali nemške predstave). Poleg tega, zaradi zatiranja slovenskega jezika, gledališka umetnost ni bila razvita do te mere, da bi lahko profitabilno polnila teater, tudi ko so si izborili več prostora na omenjenem odru. Ker se z uradnim gledališčem ni bilo moč kosati, so igre v slovenščini našle svoj dom na skromnejšem, čitalniškem odru. Ravno čitalniško gibanje, ki je na eno mesto pritegnilo različne slovenske intelektualce, je zato postalo zibelka Dramatičnemu društvu v Ljubljani in tu se začne sistematično kovati načrt za profesionalizacijo slovenskega gledališča. Za začetek je bilo potrebno predvsem prevajati, kot je Blaž Lukan duhovito pripomnil v svojem referatu *Repertoar Dramatičnega društva v prvem desetletju delovanja: vplivi, tendence, učinki*, šlo je za nabiranje tekstov in ne izbiranje, karkoli se je prevedlo, je bilo skoraj da že dovolj dobro. Pomembna je bila publikacija, na katero nas je opozoril Gašper Troha z referatom *Dramatično društvo in njegov vpliv na razvoj slovenske dramatike med letoma 1867 in 1892, Slovenska Talija*, ki je prevode, pa tudi nekaj izvirmih del, redno objavljala. Če listamo po *Talijah*, hitro ugotovimo, da gre predvsem za lahkoten žanr, za burke, veseloigre, igrokaze, slike, itd. Do resnejših dramskih tekstov pridemo šele s Cankarjem, kot nam je predstavila Mateja Pezdirc Bartol v referatu *Razvoj slovenske meščanske drame na prelomu stoletja in Dama s kamelijami*. Aldo Milohnič nas je z referatom, *Od Dramatičnega društva v Ljubljani do dramatičnih društev po Sloveniji*, opozoril na pomembno stvar, da gledališče ni bilo zgolj ekskluziva Ljubljane. Zelo hitro za ustanovitvijo ljubljanskega Dramatičnega društva, ga, zanimivo, ustanovi tudi Idrija in to že leta 1889. Sledi Trst leta 1902, pa Maribor leta 1909, za njim Celje leta 1911 in pa Ptuj, kot podružnica mariborskega Dramatičnega društva, leta 1912.

Potrebno je povedati, da Slovenci svojo gledališko hišo dobimo relativno kmalu po ustanovitvi Dramatičnega društva v Ljubljani in ambiciozno začrtanih načrtih. Leta 1892 je zgrajeno Deželno gledališče (današnja ljubljanska Opera) in profesionalizacija se resnično kaže v pravo smer. Kako kompleksna tema, ki zahteva izjemno veliko raziskovanja po razpršenih arhivih različnih institucij, nam govori tudi dejstvo, da na včerajšnjem simpoziju nismo vsega dognali do konca. 150 let je vendarle dolga doba, na naših tleh so se dogajali veliki zgodovinski preobrati in ni čudno, da marsikaj še vedno ostaja zavito v tančico skrivnosti.

Manja Gatalo

Refleksije

Peer Gynt

Peer Gynt je tragikomičen in nepopravljiv egoist, lažnivec, avanturist, sanjač, samovšečnež, strahopetec, polovičar, za katerega je Ibsen sam izjavil, da je hotel vanj ujeti vse slabe lastnosti Norvežanov. A kljub vsem negativnim karakteristikam še vseeno simpatičen lik, čigar čudovito stvaritev na odrskih deskah ali bolje rečeno v »večnem snegu« upodobi Matej Puc. Peer je junak, ki znotraj lastne domišljije premika gore. V njegovem resničnem življenju, za katerega izvedemo na njegovem grobu v petem dejanju, je bil le navaden slehernik, oče treh fantov z le devetimi prsti, ki pa so doma garali ravno toliko kot bi v tujih hišah deset prstov. A to ni življenje, kateremu se posveča igra, to ni življenje, kateremu se posveča Peer. Lahko ga obsojamo ali občudujemo, opustil je razum, kot tudi pravijo norci v norišnici: »Razum je mrtev! Naj živi Peer Gynt!« Zapustil je revščino in pobegnil v domišljjski svet, kar pravzaprav je »Gyntovski jaz« in Peer je kot stvaritelj le tega zagotovo sam svoj. Odšel je naokrog, šel je vijugat, kot mu je svetoval Vijug. Naokoli je lahko razumljeno kot nikoli naravnost, nikoli v resnico, ampak vselej z ovinkarjenjem skozi življenje ali pa nasprotno, naokrog kot

ne po bližnjici, temveč po poti spoznanja in odkrivanja samega sebe. Namesto da bi ostal na gori pri Solveig, je odkorakal po svetu. Morda zares, morda le v mislih iz naslanjača. Današnji človek beži v virtualni svet, ki ga niti približno ne slika toliko z lastno domišljijo, kot svoj paralelni svet ustvarja Peer. Ne glede na vse pustolovščine ga na koncu čaka talilna žlica za povprečneže. Revež se nam zasmili, a kaj hitro nam je jasno, da v vseh ugledanih prizorih fant resnično ni storil nič kaj ekstremno plemenitega ali pa grozotnega, še sam hudič se ne zmeni zanj. In kako je biti gumb brez luknjic? »Moje življenje si spremenil v čudovito pesem.« Solveig je v gumbu ustvarila luknjico. Solveig pravi: »V moji veri, v mojem upanju in moji ljubezni.« Tukaj je resnično obstajal Peer Gynt. Tukaj vedno zajočem, a saj ni čudno, ko pa smo cel čas lupili čebulo.

Nina Kuclar Stiković

Kdo se boji Virginie Woolf?

Belina prehoda na katerem so igralci iz Residenztheatra München iz Nemčije slikali idealne slike srečnih parov, ki skozi predstavo v kruti in manipulativni igri drug drugemu potrgajo maske z obrazov, oslepi gledalca.

Tekst je razdeljen na tri faze in znotraj razrezan še na manjše odseke, kjer nas luč (ponovno) zaslepi za vsak destruktiven korak, ki ga naredijo liki v svojih razvojih. Kot, da bi sledili razčlenitvi vsakega posebej. Prikažejo se demonsko razbiti obrazi posameznikov, kot steklovina, ki se nabira pod odrom. Vendar niti morbidnost ne vzdrži na odru do konca. Predstava nenehno drži pozornost z izmaličenostjo gibov pijanih likov in agresivno ritmiko nemškega jezika, vendar ne doseže kakršnega koli vrhunca. V pasusu, kjer si zamenjajo partnerje ter plešejo, nas melodika jezika in ritem prefinjeno serviranih replik zapelje v njihov svet totalne vojne obupancev. Z režijskimi posegi so poskušali nadomestiti dramaturško nerazčiščene spremembe kompleksnih likov, ki sprva igrajo prefinjeno ter po pravilih, kasneje pa se sistem igre podre. Ker ni zastavljenih začetnih normativov, se tudi propad ne vidi jasno, izoblikovan je le vizualno močan motiv poražene Marthe (v izvedbi Bibiane Beglau). Ob koncu predstava pod oder pomete razbitine, ki so bile tam že prisotne.

Mojca Podlessek

FOTO: MATEJ KRISTOVIČ IN BOŠTJAN LAH

Obvestilo

Spoštovani abonenti SNG Maribor!

Pri blagajni SNG Maribor lahko prevzamete brezplačne vstopnice za zaključno prireditev Festivala Borštnikovo srečanje, ki bo v nedeljo, 23. 10. 2016, ob točno 20.00. Prosimo, da pripravite abonmajsko kartico in upoštevajte, da je število brezplačnih vstopnic omejeno.

Vljudno vabljeni na zaključek 51. Festivala Borštnikovo srečanje!

Kdo smo

Alja Predan, umetniška direktorica
 Petra Vidali, selektorica
 Danilo Rošker, direktor SNG Maribor

Daša Šprinčnik, izvršna producentka
 Špela Lešnik, producentka mednarodnega programa
 Ksenija Repina, urednica publikacij in spletnih strani, voditeljica pogovorov o knjižnih novitetah
 Ada Cajnko, Mojca Kolar, Kristina Koter, Branka Nikl Klampfer, produkcija

Daša Šprinčnik, Špela Lešnik, organizatorki prodaje in oglaševanja
 Matic Gselman, tehnični vodja
 Nenad Cizl, oblikovalec
 Boštjan Lah in Matej Kristovič, fotografa
 Saša Huzjak, spletni skrbnik
 Franci Rajh, arhivar

Simona Hamer in Nina Zupančič, voditeljici pogovorov o predstavah

Strokovna žirija
 Zala Dobovšek, Tomaž Gubenšek, Martin Kušej, Ivor Martinič, Nina Šorak
 Žirija za Borštnikov prstan
 Ljerka Belak, Blaž Lukan, Vlado Novak, Alja Predan, Matjaž Zupančič
 Strokovna skupina
 Aleš Novak, Tatjana Ažman, Gregor Butala, Mojca Jan Zoran, Blaž Lukan

Maribor, oktober 2016 | Bilten FBS ISSN 2385-8818 | Odgovorna urednica Ksenija Repina | Urednica Manja Gatalo

		GLAVNA POKROVITELJA	
MEDIJSKI POKROVITELJI			
POKROVITELJI			
PODPORNIKI			
DONATORJI		PARTNERJI	